

Namminersorlutik Oqartussat Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissummut tunngatillugu Kalaallit Nunaannut nunamut nangaassuteqarneq atorunnaarsissagaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Eqqissimatitsinnermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliamik suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Adam Kristensen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Kristian Therkelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Najaaraq Møller, Siumut

UKA2022-mi 12. oktober siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Naalakkersuisut siunnersuuteqarnerminni siunertaraat Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissummut tunngatillugu nangaassuteqarnerup atorunnaarsinneqarnissaa. Pinngoqqaatinik POP-inik arlalinnik atuinerup aamma avammut nioqutissanik tuniniaarnermi, nioqutissanillu eqqussuinermi pinngoqqaatit POP-it nungutinneqarnissaat pillugu Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisutit inuup peqqissusaa avatangiiserlu illersortarpaat. PCB ilaatigut akuuvoq akuutissanut 28-nut assigiinngitsunut isumaqatigiisutit ataani pinngoqqaatit POP-inik akullit ilaannut.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Pinngoqqaatinut POP-inut avatangiiseq nunattalu innuttaasa peqqissuunissaat pillugu illersorneqarnissaat siunnersuutip siullermeerneqarnerani Inatsisartut ilaasortaannit tapersorsorluarneqarpoq. Taamatut illersorneqarnissaq pitsaanerpaamik qanoq anguneqarsinnaanersoq taamaattumik oqallinnermi immikkut ukkatarineqarsimavoq. Isumaqtigiisut tigussaasumik qanoq malinneqassanersoq pinngoqqaatit POP-it

nerisaqaqatigiinni annertusiartornerat pillugu peqqissutsimullu akornusiisinnaanerata sunniutai uunga atatillugu immikkut ukkatarineqarput.

Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissutip piumasqaatai malissinnaajumallugit ikuallaavimmik nutaamik pilersitsinissamat tunngaviusumik pisariaqartitat siunnersuummiipput. Kommunit tamarmik maannakkuugallartoq ikuallaavinnik nutaanik peqannginnerat, naak qitiusumik tamanna pisariaqartinneqaraluartoq, nuna tamakkerlugu isumaqatigiissutip nunamat tamarmut avatangiisitigut piumasqaateqarnerata Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissutip malinneqarnissaa anguneqassappat eqqartorneqarnera oqallinnermi ataqatigiinngitsoq aqqusaarneqarpoq. Aningaasartuutit allaffissornerulernermi suliassanut aamma avatangiisitigut aningaasartuutissat inerneru immikkut oqimaaqatigiinnissaat, siunnersuummi aningaasartuutissat kingunerisassaat siunnersuutip oqallisineqarnerani aamma sammineqarput.

3. Tusarniaanermi akissutit

Inatsisartut Siulittaasoqarfiata suleriaasianni allassimasoq malillugu tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarput. Sulisitsisuniit Kommune Kujallermiillu tusarniaanermut akissutinik tigusaqarsimasut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Eqqakkanik passussinermi kommunit qitiusumik inissisimanerat immikkut eqqarsaatigalugu, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi matumani oqaaseqaateqarnissamat kommunit sinnerisa tassunga atatillugu pisariaqarsorisimangikkaat ataatsimiititaliap ajuusaarutigaa.

4. Apeqqutit

Apeqqutit arlaqartut akineqarnissaat ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminni pisariaqartillugit Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalackersuisumut noqqaassutigisimavaat. Isumaliutissiisummi uani ataatsimiititaliamit Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalackersuisumut apeqqutit akineqarnerisalu assilineri ilanngunneqarput.

5. Ilisimatitseqatigiilluni ataatsimiinneq

Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalackersuisoq ataatsimiititaliap siunnersuutip suliarinerani qaaqqusimavaat ilisimatitseqatigiilluni ataatsimeeqatigiinnissamat, ataatsimiititaliap allakkatigut apeqqutilliisutai malitseqartinniarlugit. Ataatsimiititaliap pisariaqartissimavaa malitseqartitsilluni oqaloqatigiinnissamat pissutsit arlaqartut pillugit, allakkatigut apeqqutilliisutigineqarnikut, uani ESANI A/S-ip atorneqarneranut atasumik aamma uagut Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisummi aalajangersakkat malissinnaajumallugit. Ataatsimiititaliap ilisimatitseqatigiilluni Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalackersuisumik ataatsimeeqateqarnissamat aggersaanera isumaliutissiisummi ilanngussaq 2-tut ilanngunneqarpoq.

6. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Isumaliutissiisummi ESANI A/S-ip pilersinneqarnissaa pillugu, aamma aningaasatigut sananeqarneranullu uani piumasaqaatit atuuttut aalajangiiffigineqarnaviannngitsut ataatsimiititaliap aallaqqaasiutit naqissusissavaa. Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqallisigineqarpoq pissutsit ernumassutaasullu Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisummut tunngatillugu kingunerisinnaasaat ataani ukkatarineqassasut. Tassunga atatillugu Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisumit ilisimatitseqatigiilluni ataatsimeeqatigiinnermit allakkatigut apeqqutinut akissutigineqartunit pisariaqartinneqartut ilanngunneqarumaarput.

6.1. Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisummut tunngatillugu pisussaaffinnik maleruaaneq

Naalakkersuisut Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisummut tunngatillugu pisussaaffiit malinneqarnissaannut periarfissap naliliiffigineqarnissaa, ilutigalugulu nunatsinni eqqaavissuit ammaannartut ikuallanneqarsinnaanerit ilanngullugu siullermeerinnilluni oqallinneq tunuliaqutaralugu ataatsimiititaliap pisariaqartoq nalilersimavaa.

Ataatsimiititaliap paasisimavaa, Naalakkersuisut taamaattumik naliliineq ajortut, kisiannili taarsiullugu naliginnaasumik malugisimallugu:

"Naalakkersuisut naliliinerat malillugu ammaannartumik ikuallaasarnissamut immikkut ittumik akuersissuteqartarnermi Stockholmimi isumaqatigiisummi siunnerfiit naammassineqarnissaannut naapertuutinngilaq."

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisumik ilisimatitseqatigiilluni ataatsimeeqatigiinnermit ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigineqartut, tassaapput:

"Avannaata Kommunia ESANI A/S-imut ilaalinngikkuni, suli kommunip illoqarfiini nunaqarfiinilu tamani avatangiisinut peqqissutsimullu isumannaatsumik aaqqiinnissani qulakkeertussaavaa. Avannaata Kommunia qanoq iliorluni avatangiisinut peqqissutsimullu isumannaatsumik eqqagassalerinerminik qulakkeeriniarnerluni nassuiaammik Naalakkersuisoqarfimmu nassiussissaaq. Avannaata Kommuniata avatangiisinut piumasaqaatit, kommuninut allanut aamma ESANI A/S-imut piumasaqaatigineqartut assingi naammassisussaavai."

Naalakkersuisuniit ammaannartumik ikuallaasarneq siunissamut ungasissumut aaqqiissutissatut isigineqanngilaq. Eqqakkanik ammaannartumik ikuallaasarnermut immikkut ittumik akuersissutsit, maannamut Avannaata Kommunianut tunniunneqartartut ingerlaqqissinnaanngillat ingerlaqqittariaqaratillu. Tamanna avatangiisit peqqissuserlu eqqarsaatigalugit isummiunneqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik Naalakkersuisuniit naliliisoqarpoq, ammaannartumik ikuallaasarnissamut immikkut ittumik akuersissuteqartarneq Stockholmimi

isumaqatigiissummi siunertaasumik naammassinninnissamut tapertaanngitsoq.”

Ataatsimiititaliap tamanna aamma tunngavigalugu naleqqussoraat Naalackersuisut ESANI A/S-imut tunngatillugu ilisimatitsitseqatigiilluni ataatsimeeqatigiinnermit allanik qinigassanik taaseqqullugu. Tassungalu atatillugu Naalackersuisut ima nalunaarutigaat:

”Naalackersuisut isumaqarluinnarput, siunissamut ungasissumut aaqqiissutissanit ESANI A/S-imi ikuallaasarnermut ataatsimoorluni aaqqiissuteqarnissaq pitsaanerpaasoq. ESANI A/S aqutigalugu illoqarfinniit nunaqarfinniillu eqqakkanik nuna tamakkerlugu ikuallaavinnut assartuussisarneq aningaasaqarnikkut nammaqatigiilluni aaqqiinissaq qulakkeerneqassaaq. Qanorluunniit ungasitsigisumut assartuussinissaq apeqqutaatinnagu eqqakkanik ESANI A/S-imut tunniussisarneq assigiimmik akeqassaaq. Nuna tamakkerlugu ikuallaasarnermi aaqqiissutissanik pilersitsinissaq Kalaallit Nunaannut tamarmiusumut aaqqiissutaasussaavoq.”

Ataatsimiititaliap paasinninera naapertorlugu ikuallaavinnik nutaanik pilersitsinissaq Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissummut malinnissagaanni ajunnginnerpaavoq. Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisut malillugu pinngoqqaatit POP-it killilernissaat anguniarlugu taakku ikuallaaviit ullutsinnut naleqquttumik putsumiit gassinik saliiinnaapput. Avannaata Kommunia allamik periarfissamik ESANI A/S-imut taarsiullugu namminneq periarfissaqartut ataatsimiititaliap paasivaa, Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissummut assingusumik aamma avatangiisit pillugit piumasqaatit allat ilanngullugit taasinissaminnut periarfissaqartut. Ataatsimiititaliap Naalackersuisut kaammattussavaat, Avannaata Kommuniata sukumiisumik paasissutissiissusiaat mисsissoqqissaaqqullugu, nunami avatangiisinut inuullu peqqissusaanut kisianni ajornerulersitsinngitsumik.

6.2. Pinngoqqaatit POP-it ajoqusiinerisa sunniutaannut paasissutissat

Pinngoqqaatit POP-it inuit peqqissusaannut sunniutaat tassungalu paasisat ilanngullugit annertuumik ukkatarineqartut siunnersuutip siullermeerneqarnerani ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Anguniakkamut siunnersuummi aningaasanik atugassanik 25.000 koruunit – 100.000 koruunillu akornanni illikartitsisoqarsimasoq ataatsimiititaliap ilisimavaa. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap apeqqutaannut Naalackersuisut akissutaat imaappoq:

”Ilaatigut pinngoqqaatinik POP-inik nerisaqartarneq killilersorniarlugu paasititsiniaanerit ingerlareersut, nerisat pillugit siunnersuiffiusut saniatigut Naalackersuisut naliliipput, isumaqatigiisut pillugu paasititsiniaanermut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut naammattut, aammalu Naalackersuisut paasititsiniaanermi sulianut siunnersuuteqartoqarnissaa ammaffigaat.”

Ilaatigut pinngoqqaatit POP-it nerinerisa killilersimanissaannut siunnersuutininik imalinnik paasisitsiniutinik pioreersunik ataatsimiititaliaq nalunaarsorsimasuuteqanngilaq.

Siunnersuummut uunga atatillugu qanoq annertutigisumik suliniutigineqartussa q kissaatigineqartoq malillugu aamma paasisitsiniaanermut pioreersunut tunngatillugu ataatsimiititaliap annertussusaa nalilersinnaanngilaa. Tamanna immikkut isigalugu, Naalakkersuisut ima ilisimatitsissuteqarput:

"Pinngoqqaatit POP-it akuutissaapput ajoqusiisinnaasut arlallit, arriitsumik arroriartortartut aammalu uumassuilinnut katersuuttartut. Pinngoqqaatit POP-it nalinginnaasumik immami uumasuni miluumasuni, immami timmissani aalisakkanilu, inuussutissatut pingaarutilinni annertunerpaamik nassaassaasarput. Pinngoqqaatit POP-it kræfteqalissutaasinnaapput, aammalu inuit uumasullu kinguaassiorsinnaaneritut ineriartornerinullu sunniuteqarsinnaallutik"

Pinngoqqaatit POP-it nerisaqarnermi ilanngullugit nerisarneri uloriarnarsinnaasut ataatsimiititaliap paasivaa, qiterpiaalu tassaasoq, sukumiisumik naammattumik innuttaasunut paasissutissiisoqartariaqartoq pinngoqqaatit POP-it akornusiisinnaanerit pillugu. Ataatsimiititaliap taamaalilluni naatsorsuutigaa Naalakkersuisut tassunga naammattumik aningaasaliinissamat qularnaarinninnissaat aamma suliniutip inuillu peqqissusaa pillugu tulleriarinermi tunullinngunneqannginnissaa.

6.3. Tusarniaaneq

Siunnersuutip pineqartup tusarniutigineqarsimanera pillugu ataatsimiititaliap aallaqqaasiutitut Naalakkersuisut qutsavigaat. Tusarniaanermi akissutit ataatsimut isigalugit pingaarutilinnik oqariartuuteqarnerannik imaqarnerusut inatsisiliortut ilisimasanik avitseqatigiinnissaat qulakkeerniarlugu aamma akisussaasut, innuttaasut allallu attuumassuteqartut ilanngullugit ataatsimiititaliap paasisimavaa. Tamanna aamma pissutigalugu ataatsimiititaliap uggoraa nunatsinni kommunit akornanni ataasiinnarmit tusarniaassutigineqartoq akineqarsimammat.

Naalakkersuisut sukumiinerusumik qulaajaanissaannut nunatsinni kommunit eqqagassalerinerannut tunngatillugu aamma ESANI A/S-imik pilersitsinissaannik pisariaqalersitsisoq uggorinninnermik pissuteqarpoq. Kommunit ingerlaavartumik oqaloqatigineqartartut aammalu Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisummut tunngatillugu nunamut nangaassuteqarnerup atorunnaarsinneqarnerata kingunerisinnaasai pillugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigisimavaat, tamannalu oqaloqatiginnittarneq isumaliutiginninnerulersitsisimanngitsoq ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Kommunit eqqakkanik passussinermut pilersaarutaannut malinnissinnaanerannut Naalakkersuisut naatsorsuuteqarnerat ataatsimiititaliap maluginiarpaa, kisianni Naalakkersuisut tassunga atatillugu piffissamik qanoq sivisutigissaneramik oqaaseqanngillat. Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiisummut ataatsimut isigalugu ikuaallaavinnik nutaanik pilersitsinissaq ilutigitillugulu malinninnissamat pisariaqartoq ataatsimiititaliap paasisimavaa, taamaattumillu ataatsimiititaliap Kalaallit Nunaata qaqugu isumaqatigiisummut malinnissinnaalissanersoq erseqqissorinngilaat.

7. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinnerani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutaani allaaserineqassasut.

Siullermik aallaqqaataasumik ataasiaannartumik pisortanit allaffissornikkut aningaasartuutit annertussuserigaat 550.000 kr. – 1.050.000 koruunit siunnersuummi aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasaat taamatut isikkoqartut siunnersuutip piviusunngortinnissaanut ataatsimiititaliap malugisimavaa. Aningaasat nalunaarutinut paasissutissiissutinullu taamaallaat ator neqarnavianngimmata ataatsimiititaliamit naqissuserumaneqarpoq. Aningaasartuutit 800.000 koruunit tungaanut annertutigipput, taakkunaannga ikuallattunut sungiusaaviit PFOS-imik akoqaratarsinnaanerannik misissueqqaarnerit, sanaartukkani PCB-ip qanoq passunneqarnissaannik ilitersuusiornermut paasissutissiissutinillu siammarterinermut ator neqassallutik. Aningaasartuutissat sinneri 250.000 koruuninut annertutigissagatinneqartut nalunaarusiornermut, atortussanngortitsinissamut pilersaarutinut nalunaarusiamullu allamut ator neqassapput. Tamanna allaffissornermik sulinerneq taaneqarsinnaavoq.

Tassunga atatillugu sanaartukkanik piginnittut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, kommunit namminersortullu chlorparaffininut (SCCP) sumiiffilersuinerneq passussinissamullu sanaartornermi akiligassinneqarumaarput. Tamakku ukioq 2002 sioqqullugu sanaartukkaniikkajuttarput aqqissuussinerneq sanaartukkanillu ingutserinerneq, kiisalu sanaartukkanit igitassat piiarnerinut passunneqassallutik. Aningaasartuutissat 500.000 – 2.000.000 koruuninut annertussuseqarnissaat nalilersorneqarpoq.

Naggataatigut ataatsimiititaliap uparuassavaa Stockholmimi nunani tamalaani isumaqatigiissummut tunngatillugu nunamut nangaassuteqarnerup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu pisariaqartitanik arlalinnik peqarnera. Tassunga atatillugu pingaarutilik tassaavoq teknikikkut pitsaanerpaat atorlugit ikuallaaviup dioxininik aniatitsinerata millilerneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa. Tamanna piumasarineqartoq malinneqarsinnaavoq ikuallaaviit nutaat eqqaavilerisuni ESANI A/S-imi ator neqaleriarpata.

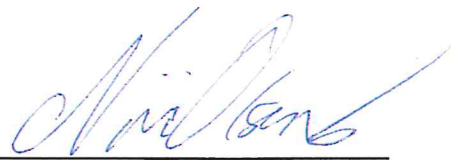
8. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut akueraat. Ataatsimiititaliap paasilluarpaq, avatangiiseq inuillu peqqissusaat illersortariaqartut. Suliassaq tamatsinnut pisussaaffiliivoq, taamaattumillu ataatsimiititaliap siunnersuut tapersersorpaat. Uani suliameq pisortat sukannernerusumik pisussaaffiliipput, pingaartumik sanaartugassani annertuuni aamma nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutip atuutsitsilersinnissaanut. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut tassunga atatillugu kaammattuipput eqqagassat sularineqartarnerinut nunatsinni kommuninut suleqateqarnertik nukittorsassagaat. Nunarujussuarmi najugaqarpugut

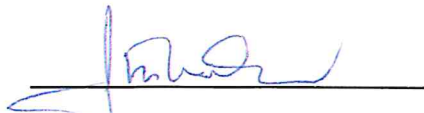
pisariaqartitavullu avannaaniit kujataanut assigiinngitsorujussuupput, taamaattumillu pisariaqarpoq aaqqiissutissanik nassaarnissarput, nunami illoqarfiit nunaqarfiillu atugassarititaannut naleqquttunik.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut taamannak oqaaseqaatitalerlugu akuerisassanngorlugu innersuussutigaat.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

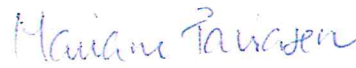
Nivi Olsen
Siulittaasuugallartog

Jens Kristian Therkelsen

Najaaraq Møller

Mariane Paviassen

Adam Kristensen